

Là của BBT Champaka.info. Dân tộc H're còn có tên gọi khác là Chăm Rê, Chom Kr, là thành dân của vùng quê Chapa xưa kia. Hôm nay, người H're sống chủ yếu ở tỉnh Quê Ngãi và Bình Định, Theo thống kê điều tra dân số vào năm 2009, người H're ở Việt Nam có dân số 127.420 người: Quê Ngãi (115.268 người, chiếm 90,5% tổng số người H're ở Việt Nam), Bình Định (9.201 người), một số còn lại ở Kon Tum, Đắk Lắk và Gia Rai.

Người H're làm lúa nước từ lâu đời. Kỹ thuật canh tác lúa nước của người H're truyền thống như người Chăm ở Ninh Thuận và Bình Thuận. Người H're chăn nuôi trâu bò để làm việc nhà và các loại súc vật, riêng trâu còn dùng để kéo cày, bừa. Nghề đan lát, dệt khá phát triển, nghề dệt đã biến mất qua mấy chục năm gần đây.

Người H're cũng có điệu múa truyền thống chung là Trống Sấm-Tây Nguyên, thích sáng tác thơ ca, ham mê ca hát và chơi các loại nhạc cụ. Trống kia đàn ông H're đóng khố, mặc áo cánh ngắn đến thắt lưng hoặc trần, quần khố; đàn bà mặc váy hai tầng, áo 5 thân, trùm khăn. Nam, nữ đều búi tóc cài trâm hoặc lông chim. Ngày nay, người H're mặc quần áo như người Kinh, riêng cách quần khố, trùm khăn vẫn như xưa. Phụ nữ nữ giới và nữ mặc váy, nghề may bằng vải dệt công nghiệp. Người H're thích đeo trang sức bằng đồng, bạc, hạt cườm; nam nữ đều đeo vòng cổ, vòng tay, nữ có thêm vòng chân và hoa tai. Tất cả răng đã rụng đều được xóa bỏ.

Văn đọc bản địa : Thúc đẩy nông xã hội cộng đồng ở H'rê hôm nay

Written by David Klep (người ở H'rê Quê Ngải)

Tuesday, 10 February 2015 03:10

Văn đọc bản địa : Thúc đẩy nông xã hội cộng đồng ở H'rê hôm nay

By

David Klep (người ở H'rê Quê Ngải)

Thưa quý vị, chúng tôi là người dân bản địa H'rê sinh sống trên miền thượng du Quê Ngải, họ hàng là làm nông và đã từ lâu đời là làm ruộng. Tuy nhiên hiện thời thì không được ruộng mà làm, được thời cũng không được đất mà trồng trọt. Con số thiêu ruộng và đất đai mà sinh sống lên đến 90% : đó là một thực tế. Trong hoàn cảnh đó bắt buộc người dân H'rê chúng tôi quanh năm phải xa nhà đi làm thuê mưu sinh nhiều thành trong nước. Trong số này, đa số là đi làm khắp tỉnh Tây Nguyên như : Đăk Lăk, Lâm Đồng, Gia Lai, Đăk Nông, v.v., còn lại là đi làm ở các thành phố như : Quê Ngải , Đà Nẵng ,Sài Gòn .v.v...Nhưng người phải đi, một số ít làm việc bắt buộc rồi rất khó khăn trong nước.

Thưa quý vị, hiện tại riêng con em người ở H'rê đang tuổi ăn học, đời đa số là bắt buộc phải đi làm thuê, có một số nhà học được cao được học được thì xin việc làm không được, trở ra là con cái của người.

Vấn đề bản địa : Thực trạng xã hội của người H'rê hôm nay

Written by David Klep (người H'rê Quê Ngải)

Tuesday, 10 February 2015 03:10

Lý do người dân bản địa H'rê thiêu đốt đại số ruộng là vì địa hình địa thổ toàn là ruộng núi, đời sống rất là nghèo khổ. Tuy nhiên những người có quyền và có tiền, tức là cán bộ công sở, họ phá ruộng trồng cây (Keo) nguyên liệu và làm giàu lên. Thậm chí, ruộng đầu nguôn họ cũng phá luôn, đến mùa nóng, ruộng không có nước canh tác. Họ như họ phá gỗ như t trong môi trường miền núi ở Quê Ngải, tức là vùng của người dân bản địa H'rê.

Thưa quý vị, nói về tín ngưỡng, đốt bùa là tôn giáo Tin Lành, người H'rê chúng tôi đã tin nhận vào khoảng 4% tức là gần 8000 tín hữu trên dân số người dân bản địa H'rê là trên hai trăm ngàn người (200.000) hiện tại. Những số còn lại, đa số là tín ngưỡng theo tập quán, còn một số thì theo lối công sở vô thần. Tuy nhiên những người theo tập quán tuy nhiên họ không còn thực hiện tích cực như ngày xưa nữa. Nghĩa là họ sống gần như là vô thần, ít thờ cúng. Lý do là vì công sở luôn tuyên truyền đốt người dân theo lối sống như họ, thậm chí họ áp đặt phải theo họ, kể cả những người theo tôn giáo Tin Lành. Nếu không thực hiện theo chế độ công xã, thì họ làm khó đi đâu, chế độ như : họ mua xuống xe, công an đến nhà và không cho vào danh sách họ nghèo. Đốt bùa là tôn giáo Tin Lành, công sở tìm cách đàn áp phải nghe và làm theo họ thì họ mới cho sinh hoạt tín ngưỡng của mình. Cho nên đa số những người theo tôn giáo Tin Lành thực hiện theo họ và gần như những người đó không còn là tin chúa nữa mà là tin và làm theo công sở. Đó là lối cai trị độc ác của công sở.

Thưa quý vị, môi văn hóa và đời sống của người dân bản địa H'rê chúng tôi họ như đã bị mai một, cũng như bị chính sách của công sở hóa dân ngu. Hay nói một cách khác, đúng hơn là sự áp đặt và đàn áp tôn giáo văn hóa, tập quán và tín ngưỡng của người dân bản địa H'rê chúng tôi. Bởi thế một đời sống bị áp đặt và đàn áp về văn hóa tuy nhiên, tín ngưỡng tôn giáo công sở vì sự nghèo khổ, cho nên người dân chúng tôi hiện tại sống rất là thiêu tình thương và gần như là vô cảm. Đây là sự thất bại là đáng buồn cho một dân tộc bản địa H'rê của chúng tôi.

Thưa quý vị, trong bài viết này, tôi chỉ tóm tắt số liệu về đời sống văn hóa tín ngưỡng của

Vấn đề bản địa : Thực trạng xã hội của người H'rê hôm nay

Written by David Klep (người H'rê Quế Ngãi)

Tuesday, 10 February 2015 03:10

Người dân H'rê chúng tôi. Rất mong quý vị tìm hiểu thêm và hình dung được hiểu thực trạng của một dân tộc thật đáng lo và đáng buồn của chúng tôi .

Tuy nhiên hy vọng được tiếp xúc với Việt Nam trong một ngày không xa lắm sẽ có nhân quyền tốt do và dân chủ , thì ngày này chúng tôi tin sẽ khôi phục lại được một chút cảnh đẹp như xưa đã mất và đang mất.

Thôn người H'rê

Vấn đề bản địa : Thực trạng xã hội của người H'rê hôm nay

Written by David Klep (người H'rê Quảng Ngãi)

Tuesday, 10 February 2015 03:10
